

Länsstyrelsen Västra Götaland län
Miljöprövningsdelegationen
403 40 GÖTEBORG

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter på Länsstyrelsens yttrande över Gothia Vind AB: ansökan om Vindpark Fyrskog inom fastigheten Hjällsnäs 4:27 m.fl. i Lerums kommun dnr 551-7670-2014

Förstahandsyrkande

Lerums Naturskyddsförening (LNF) kan inte acceptera Vindpark Fyrskog med hänsyn till påverkan på naturförhållandena i området och **avstyrker** därför att vindkraft etableras i området. I påverkansområdet finns känsliga fågel- och fladdermusarter. Området har redan idag stor betydelse för det rörliga friluftslivet, framför allt i de tre närmast berörda kommunerna. Vindpark Fyrskog skulle påtagligt skada möjligheten att binda samman Vättlefjäll och Risveden, klassade som riksintressen för friluftslivet.

LNF avstyrker verkställighetsförordnande med hänsyn till projektets stora miljöpåverkan och att ett eventuellt tillstånd med all sannolikhet kommer att överklagas. Länsstyrelsen tycks nu inte ha tagit ställning i denna fråga.

Andrahandsyrkande

LNF har tidigare som andrahandsyrkande framfört att det längst i sydväst belägna verket nr 7 med två alternativa vägdragningar under alla omständigheter ska utgå och noterar med tillfredsställelse att Länsstyrelsen delar denna uppfattning.

LNF vill åter framhålla att de båda alternativa vägdragningarna mellan de nordligaste verken nr 1 och 2 är olämpliga och måste utgå.

LNF vidhåller att anläggningsarbeten med hänsyn till markhäckande fåglar inte får pågå under tiden 1 april – 1 september.

Om projektet ändå skulle beviljas tillstånd anser LNF att intrånget och påverkan på områdets naturförhållanden blir av sådan omfattning att avsevärda kompensationsåtgärder måste krävas. Kompensationsåtgärder kan exempelvis vara bidrag till fredning av värdefulla naturområden i norra delen av Lerums kommun och bidrag till skötsel av områden med höga natur- och kulturvärden.

LNF:s tidigare lämnade synpunkter

LNF har tidigare framfört i allt väsentligt samma synpunkter i tidigare skrivelser 2014-01-28 i samråd till Gothia Vind AB och 2015-05-28 till Länsstyrelsen.

Naturskyddsföreningens allmänna inställning till vindkraft

Naturskyddsföreningen anser att det krävs en genomgripande förändring av energihushållningen, globalt, nationellt och även lokalt. De pågående och alltjämt ökande klimatförändringarna erkänns idag av en överväldigande majoritet, åtminstone i Sverige. Växthuseffekten och klimatförändringarna hotar en rad vitala samhällsfunktioner, naturvärden och biologisk produktion

För att åtminstone bromsa växthuseffekten krävs i första hand radikalt minskad energianvändning, framför allt med avseende på de kolbaserade fossila energikällorna olja, kol och fossilgas. Det är inte en hållbar, säker eller ens möjlig lösning att istället bygga ut kärnkraften med hänsyn till risker (kärnvapen och haverier), direkta miljöeffekter (uranbrytning och avfallshantering) och praktiska förutsättningar (teknisk kapacitet, tidsåtgång och kostnader). Kärnkraften är idag en marginell global energikälla och kan inte inom rimlig tid få kapacitet att bidra till att märkbart minska de globala utsläppen av koldioxid.

Minsta miljöpåverkan erhålls genom effektivare energiutnyttjande och generellt större resurshushållning, dvs totala energianvändningen måste minskas. Därefter måste de fossila kol- och uranbaserade energikällorna ersättas med förnybar energi baserad på solinstrålningen. För att begränsa miljöpåverkan är det sannolikt fördelaktigast att sprida utnyttjandet på alla tillgängliga slag av solbaserad energi som redan utbyggd vattenkraft, bioenergi, solvärme, solceller, vindkraft och vågkraft.

Vindkraften har genomgått en snabb teknisk och ekonomisk utveckling. Eftersom vindkraften har begränsad tillgänglighet (det blåser inte alltid) krävs samkörning med annan elkraft som är lättreglerad. Sverige har i detta avseende goda förutsättningar på grund av omfattande tillgång till redan utbyggd vattenkraft. Sverige är vidare allmänt sett glesbefolkat och har inom avsevärda områden goda förutsättningar att etablera vindkraft.

Den lokala miljöpåverkan av att etablera vindkraftverk är påtaglig, men ändå begränsad, under förutsättning att lokaliseringen sker på ett hänsynsfullt sätt. Det bör sålunda finnas goda förutsättningar för en avsevärd utbyggnad av vindkraft under förutsättning att valet av etableringsområden sker omsorgsfullt. Vindkraftsetablering får emellertid enligt LNF:s uppfattning inte ske på ett sådant sätt att värdefull natur, känsliga arter och attraktiva friluftsområden skadas eller riskerar att skadas. I det perspektivet är Vindpark Fyrskog inte ett acceptabelt projekt.

Lerums kommuns vindbruksplan

Lerums kommuns vindbruksplan antogs av kommunfullmäktige 2011-10-06. LNF accepterade i stort planens förslag avseende utpekande av ”Områden för utbyggnad av gruppstationer för vindkraftverk”, bland annat det nu berörda området Ljungslätt benämmt ”E”. Ställningstagandet byggde för LNF:s del på redovisat översiktligt underlag i vindbruksplanen, där mera detaljerad information om naturförhållanden mm i de utpekade områdena inte ingick.

Lerums kommun är relativt tätbefolkad, vilket gör att de oexploaterade naturområdena generellt har högt bevarandevärde med avseende på naturvärden och friluftsliv. Detta gör att förutsättningarna att etablera större vindkraftparker är påtagligt begränsade. Lövsjöområdet, vilket är tänkt att hysa Vindpark Fyrskog är ett av kommunens större oexploaterade naturområden.

Fågellivet i området för Vindpark Fyrskog

Området för Vindpark Fyrskog har en rik och varierad fågelfauna, sannolikt beroende på det av vägar och andra ingrepp ostörda områdets storlek och varierande natur. I området finns bland annat känsliga arter som nattskärna, tjäder, orre, trana och flera rovfågelarter.

Arter upptagna på svenska rödlistan och med i EU:s fågeldirektiv (vilka observerats i området under häckningstid)

Nattskärna - 8 spelande hanar inom området. Endast den rika förekomsten av nattskärna borde egentligen räcka för att välja en lämpligare plats för vindkraftparken. Skyddszon enligt *Bright 2006* är 1-2,5 km, *Rees 2011* rekommenderar en skyddszon på 3 km för områden med mer än tre spelande fåglar.

Övriga arter: **Svarthakedopping, Drillsnäppa, Mindre hackspett, Göktyta.**

Arter som ej är rödlistade i Sverige men upptagna i EU:s fågeldirektiv (vilka observerats i området under häckningstid)

Storlom - häckar årligen med ett par i Stora Lövsjön. *Eriksson 2009* anger en skyddszon på 1 km kring häckningssjöar.

Övriga arter: **Tjäder, Orre, Järpe, Trana, Grönbena, Fiskgjuse, Spillkråka, Sparvuggla, Pärflugla.**

Andra ej listade arter känsliga för vindkraft (observerade under häckningstid i området)
Duvhök, Sparvhök, Ormvråk, Morkulla, Fiskmå.

Övriga synpunkter på projektet Vindpark Fyrskog

Området för Vindpark Fyrskog utgör en del av Alefjäll. Detta område ligger mellan Vättlefjäll och Risveden och utgör därmed en del av den gröna korridoren från Göta älvdalens tätbebyggelse mot nordöst. Vättlefjäll och Risveden är bland annat klassade som riksintresseområden för friluftslivet och borde bindas samman över Alefjäll. Vindpark Fyrskog skulle påtagligt skada denna möjlighet.

I området för Vindpark Fyrskog finns märkta vandringsleder och bedrivs organiserat fritidsfiske i Lilla Lövsjön. Området har sålunda redan idag stor betydelse för det rörliga friluftslivet och har betydande kapacitet för utökad utnyttjande, om det får förbli opåverkat av mera påtagliga ingrepp.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande